

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

17 април 2008 година *

По дело C-456/06

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Bundesgerichtshof [Федерален върховен съд] (Германия) с акт от 5 октомври 2006 г., постъпил в Съда на 16 ноември 2006 г. в рамките на производство по дело

Peek & Cloppenburg KG

срещу

Cassina SpA,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: г-н К. Lenaerts, председател на състав, г-н G. Arestis, г-жа R. Silva de Laruerta, г-н E. Juhász и г-н J. Malenovský (докладчик), съдии,

* Език на производството: немски.

генерален адвокат: г-жа E. Sharpston,
секретар: г-н M.-A. Gaudissart, началник на отдел,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 ноември 2007 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Peek & Cloppenburg KG, от адв. A. Auler, Rechtsanwalt,

— за Cassina SpA, от адв. A. Bock, Rechtsanwalt,

— за полското правителство, от г-жа E. Ośniecką-Tamecką, в качеството на представител,

— за Комисията на Европейските общности, от г-н H. Krämer и г-н W. Wils, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 януари 2008 г.,

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230).

- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Peek & Cloppenburg KG (наричано по-нататък „Peek & Cloppenburg“) и Cassina SpA (наричано по-нататък „Cassina“) относно предоставянето на публично разположение и излагането на мебели, като според Cassina с тези действия се нарушава изключителното му право на разпространение.

Правна уредба

Международноправна уредба

- 3 Договорът на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за авторското право (наричан по-нататък „ДАП“) и Договорът на СОИС за изпълненията и звукозаписите (наричан по-нататък „ДИЗ“), приети в Женева на 20 декември 1996 г., са одобрени от името на Европейската общност с Решение 2000/278/ЕО на Съвета от 16 март 2000 г. (ОВ L 89, стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 20, стр. 212).

4 Член 6 от ДАП, озаглавен „Право на разпространение“, предвижда:

„1. Авторите на произведения на литературата и изкуството имат изключителното право да разрешават предоставянето на неограничен кръг от лица на оригинала и копия от техните произведения чрез продажба или друго прехвърляне на собствеността върху тях.

2. Нищо в този договор не засяга свободата на договарящите се страни да определят условията, ако има такива, съгласно които изчерпването на правото по параграф 1 се прилага след първата продажба или друго прехвърляне на собствеността на оригинала или копие от произведението с разрешението на автора.“

5 Член 8 от ДИЗ, озаглавен „Права на разпространение“, предоставя на изпълнителите изключително право да дават разрешение за публично представяне на оригинала или на копия от техни изпълнения, записани под формата на фонограми, чрез продажби или прехвърляне на собствеността.

6 Член 12 от ДИЗ предвижда аналогично право за продуцентите на фонограми.

Общностна правна уредба

7 Съображения 9—11, 15 и 28 от Директива 2001/29 гласят:

„(9) Всяка хармонизация на авторското право и сродните му права трябва да се основава на висока степен на закрила, тъй като такива права са основни за интелектуалното творчество. Тяхната защита спомага, за да гарантира поддържането и развитието на творческия процес в интерес на авторите, артистите изпълнители, продуцентите, потребителите, културата, промишлеността и публиката като цяло. [...]

(10) Ако авторите или артистите изпълнители следва да продължат творческата си и артистична работа, те трябва да получат съответно възнаграждение за използването на техните произведения, както и продуцентите, за да бъдат в състояние да финансират това произведение. [...]

(11) Строга и ефективна система за защита на авторското право и сродните му права е един от основните начини, които позволяват да се гарантира на европейското културно творчество и продуцентство получаването на необходимите средства и да се запази независимостта и достойнството на творците и изпълнителите.

[...]

(15) Дипломатическата конференция, която се проведе под егидата на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) през декември 1996 г., доведе до приемането на два нови договора, а именно [ДАП] и [ДИЗ] [...]. Настоящата директива също има за цел прилагането на някои от новите международни задължения.

[...]

(28) Закрилата на авторското право съгласно настоящата директива включва изключителното право върху контрола на разпространението на произведение върху материализиран носител. Първата продажба в Общността на оригинала на произведение или на копия от него от притежателя на правото или с негово съгласие изчерпва правото на контрол върху препродажбата на този предмет в Общността. [...]"

8 Член 4 от тази директива, озаглавен „Право на разпространение“, предвижда:

„1. Държавите-членки предвиждат за авторите по отношение на оригинала на техните произведения или на техни копия изключителното право да разрешават или забраняват всякаква форма на публично разпространяване чрез продажба или по друг начин.

2. Правото на разпространение не се изчерпва в Общността по отношение на оригинала или копия от произведението, освен когато първата продажба или друго прехвърляне на собствеността в Общността на този обект се извършва от притежателя на права или с неговото съгласие.“

- 9 Съгласно член 1, параграфи 1 и 2 от Директива 92/100/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1992 година относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост (ОВ L 346, стр. 61; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 120):

„1. В съответствие с разпоредбите на настоящата глава и като спазват условията на член 5, държавите-членки са длъжни да предвидят право да се разрешава или забранява отдаването под наем и в заем на оригинали и екземпляри от произведения на авторското право [...].

2. По смисъла на тази директива „отдаване под наем“ означава предоставянето за използване за ограничен срок и с пряка или непряка икономическа или търговска изгода.“

- 10 Съгласно член 9, параграф 1 от Директива 92/100 „[д]ържавите-членки са длъжни да предвидят [за артистите-изпълнители, за продуцентите на звукозаписи, за продуцентите на първо фиксиране на филми [да се чете: „продуцентите на първоначалния запис на филми“] и за излъчващите организации изключително право да предоставят [защитените] обекти, включително и екземпляри от тях, на публиката чрез продажба или по друг начин, по-нататък наричано „право на разпространение“.“

- 11 Директива 92/100 е отменена с Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост (ОВ L 376, стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 3, стр. 14). Последната възпроизвежда по аналогичен начин посочените по-горе разпоредби от Директива 92/100.

Национална правна уредба

- ¹² § 15, алинея 1 от Закона за авторското право (Urheberrechtsgesetz) от 9 септември 1965 г. (BGBl. 1965 I, стр. 1273) предвижда:

„Авторът притежава изключителното право да използва произведението си на материален носител; това право включва по-специално:

[...],

правото на разпространение (§ 17),

[...]“.

- ¹³ § 17, алинея 1 от този закон предвижда:

„Правото на разпространение е правото оригиналът на произведението или екземпляри от него да се предлагат на неограничен кръг лица или да се пускат на пазара.“

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- ¹⁴ Cassina произвежда мебели за сядане. Колекцията му включва мебели, изработени по дизайн на Charles-Édouard Jeanneret, известен като Le Corbusier. Те

включват кресла и канапета от серии LC 2 и LC 3, както и системата за маси LC 10-P. Cassina сключва лицензионен договор за производството на тези мебели и търговията с тях.

- 15 Peek & Cloppenburg стопанисва магазини за дамска и мъжка конфекция на цялата територия на Германия. В един от магазините си то създава място за отдих за клиентите, обзаведено с кресла и канапета от серии LC 2 и LC 3 и с ниска маса от системата за маси LC 10-P. На една от витрините на свой обект Peek & Cloppenburg поставя като украса кресло от серия LC 2. Тези мебели не са от Cassina, а са произведени без съгласието на последното от предприятие, намиращо се в Болоня (Италия). Според преpraщачата юрисдикция подобни мебели към онзи момент не са били защитени с авторско право в държавата-членка, в която са произведени.
- 16 Като смята, че по този начин Peek & Cloppenburg нарушава правата му, Cassina завежда дело срещу него пред Landgericht Frankfurt с цел въпросното предприятие да бъде осъдено да се въздържа от тези практики и да предостави информация на Cassina по-специално относно каналите за разпространение на посочените мебели. Освен това Cassina иска Peek & Cloppenburg да бъде осъдено да заплати обезщетение за вреди.
- 17 След като Landgericht Frankfurt уважава искането на Cassina и въззивната инстанция по същество потвърждава решението, постановено в първоинстанционното производство, Peek & Cloppenburg подава ревизионна жалба пред Bundesgerichtshof.
- 18 Тази юрисдикция отбелязва, че тъй като Cassina притежава изключително право на разпространение по смисъла на § 17 от Закона за авторското право от 9 септември 1965 г., решението ѝ зависи от това дали посочените по-горе практики на Peek & Cloppenburg са нарушили това право.

- 19 Според нея обикновено е налице разпространение, когато оригиналът на произведение или копия от него преминават от вътрешната за предприятието сфера към публичната сфера чрез прехвърляне на собствеността или на владението. В това отношение може да е достатъчно прехвърлянето на владението само за ограничен период от време. При все това би се поставил въпросът дали следва да се квалифицира като публично разпространяване по начин, различен от продажбата, по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29, практиката защитени с авторско право възпроизведени екземпляри да стават публично достъпни, без да се прехвърля собствеността или владението върху тях и следователно без да се прехвърля действителното право на разпореждане с тях, като тези възпроизведени екземпляри са поставени в места за продажба само с цел да бъдат ползвани от клиентите, каквато е хипотезата в главното производство.
- 20 Освен това Bundesgerichtshof иска да се установи дали самото излагане на възпроизведен екземпляр на произведение на витрината на магазин, без той да е предоставен за ползване, също представлява вид публично разпространяване по смисъла на посочената разпоредба.
- 21 Впрочем според тази юрисдикция възниква и въпросът дали при обстоятелствата по главното производство изискванията за защита на свободното движение на стоки, уредено в членове 28 ЕО и 30 ЕО, не ограничават упражняването на посоченото право на разпространение.
- 22 При тези условия Bundesgerichtshof решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) а) Трябва ли да се счита, че е налице публично разпространяване по начин, различен [от продажбата] по смисъла на член 4, параграф 1 от

Директива 2001/29 [...], когато на трети лица е позволено да използват възпроизведени екземпляри на защитени с авторско право произведения без прехвърлянето на правото на ползване да включва прехвърляне на правото на действително разпореждане с посочените възпроизведени екземпляри?

- б) Налице ли е разпространяване по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29 и когато възпроизведени екземпляри на защитени с авторско право произведения се излагат публично, без на трети лица да се предоставя възможност да ползват посочените възпроизведени екземпляри?

2) При утвърдителен отговор:

В посочените по-горе случаи може ли защитата на свободното движение на стоки да възпрепятства упражняването на правото на разпространение, когато представените възпроизведени екземпляри не са защитени с авторско право в държавата-членка, в която са произведени и пуснати в обращение?“

По искането за възобновяване на устната фаза на производството

- ²³ С писмо, получено в Съда на 7 март 2008 г., Cassina иска възобновяване на устната фаза на производството съгласно член 61 от Процедурния правилник на Съда вследствие на заключението на генералния адвокат. Cassina твърди по-конкретно, че генералният адвокат основава заключението си на редица погрешни доводи, че той не зачита практиката на Съда и не взема предвид всички релевантни обстоятелства по спора. Ето защо Cassina желае да предостави допълнителни данни на Съда.

- 24 Във връзка с това следва да се припомни, че Статутът на Съда и процедурният му правилник не предвиждат възможност за страните да представят становища в отговор на заключението, представено от генералния адвокат (вж. по-специално Решение от 30 март 2006 г. по дело *Emanuel*, C-259/04, *Recueil*, стр. I-3089, точка 15).
- 25 Действително Съдът може — служебно или по предложение на генералния адвокат, както и по искане на страните — да разпорежи възобновяване на устната фаза на производството съгласно член 61 от своя процедурен правилник, ако счита, че делото не е достатъчно изяснено или трябва да се реши въз основа на довод, който страните не са разисквали (вж. по-специално Решение от 13 ноември 2003 г. по дело *Schilling и Fleck-Schilling*, C-209/01, *Recueil*, стр. I-13389, точка 19, както и Решение от 17 юни 2004 г. по дело *Recheio — Cash & Carry*, C-30/02, *Recueil*, стр. I-6051, точка 12).
- 26 При все това Съдът намира, след изслушване на генералния адвокат, че в конкретния случай разполага с всички необходими елементи, за да отговори на поставените въпроси.
- 27 Ето защо няма основание за възобновяване на устната фаза на производството.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос, букви а) и б)

- 28 С първия си въпрос, букви а) и б) препращащата юрисдикция иска по същество да установи дали понятието за публично разпространяване по начин, различен

от продажбата, на оригинала на произведение или на негово копие по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29, трябва да се тълкува в смисъл, че включва, от една страна, публичното предоставяне за ползване на възпроизведени екземпляри от защитено с авторско право произведение, без прехвърлянето на правото на ползване да включва прехвърляне на собственост, и от друга страна, публичното излагане на посочените възпроизведени екземпляри, без всъщност да се предоставя възможност те да бъдат ползвани.

29 Нито член 4, параграф 1 от Директива 2001/29, нито друга разпоредба от нея пояснява достатъчно понятието за публично разпространяване на защитено с авторско право произведение. За сметка на това то се определя по-точно в ДАП и в ДИЗ.

30 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика разпоредбите на общностното право трябва да се тълкуват, доколкото е възможно, с оглед на международното право, особено когато целта на подобни разпоредби е именно да се приведе в действие сключено от Общността международно споразумение (вж. по-специално Решение от 14 юли 1998 г. по дело Bettati, C-341/95, Recueil, стр. I-4355, точка 20 и Решение от 7 декември 2006 г. по дело SGAE, C-306/05, Recueil, стр. I-11519, точка 35).

31 Безспорно е, както е видно от съображение 15 от Директива 2001/29, че последната цели прилагането на общностно равнище на задълженията на Общността по ДАП и ДИЗ. При тези условия понятието за разпространяване, съдържащо се в член 4, параграф 1 от посочената директива, трябва да се тълкува, доколкото е възможно, с оглед на дадените в тези договори определения.

32 ДАП обаче определя в член 6, параграф 1 понятието за право на разпространение, което имат авторите на произведения на литературата и изкуството,

като изключителното право те да разрешават предоставянето на неограничен кръг от лица на оригинала и копия от техните произведения чрез продажба или „друго прехвърляне на собствеността върху тях“. Впрочем членове 8 и 12 от ДИЗ съдържат същите определения на правото на разпространение, с което се ползват изпълнителите и продуцентите на фонограми. Така релевантните международни договори свързват понятието за разпространяване единствено с това за прехвърляне на собственост.

- 33 След като разпоредбата на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29 предвижда в подобен контекст разпространяване „чрез продажба или по друг начин“, то това понятие следва да се тълкува в съответствие с посочените договори като вид разпространяване, което трябва да включва прехвърляне на собственост.
- 34 Този извод се налага и от тълкуването на съответните разпоредби относно изчерпването на правото на разпространение в ДАП и в Директива 2001/29. Последното е предвидено в член 6, параграф 2 от ДАП, като е свързано със същите действия като посочените в параграф 1 от този член. По този начин параграфи 1 и 2 на член 6 от ДАП образуват едно цяло и следва да се тълкуват заедно. Двете разпоредби обаче изрично се отнасят до действия, свързани с прехвърлянето на собственост.
- 35 Параграфи 1 и 2 от член 4 от Директива 2001/29 следват схемата на член 6 от ДАП и имат за цел да го транспонират. Както член 6, параграф 2 от ДАП обаче, член 4, параграф 2 от директивата предвижда изчерпване на правото на разпространение по отношение на оригинала или копия от произведение при първата продажба или при първото друго прехвърляне на собствеността върху този обект. Като се има предвид, че посоченият член 4 транспонира член 6 от ДАП и че член 4, както член 6, следва да се тълкува в неговата цялост, то изразът „по друг начин“, съдържащ се в параграф 1 от член 4 от Директива 2001/29, трябва да се тълкува в съответствие със смисъла, вложен в него в параграф 2 от същия член, а именно като включващ прехвърляне на собственост.

36 От посоченото по-горе следва, че понятието за публично разпространяване по начин, различен от продажбата, на оригинала на произведение или негово копие по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29 включва само действията, свързани единствено с прехвърляне на собствеността върху този обект. Съгласно предоставените от препращащата юрисдикция сведения обаче хипотезата не е такава, що се отнася до действията, разглеждани в главното производство.

37 Следва да се подчертае, че противно на твърденията на Cassina, тези изводи не се обезсилват от съображения 9—11 от Директива 2001/29, съгласно които хармонизацията на авторското право трябва да се основава на висока степен на закрила, авторите трябва да получат съответно възнаграждение за използването на техните произведения и системата за защита на авторското право трябва да бъде ефективна и строга.

38 Действително тази защита може да бъде осъществена само в очертаните от общностния законодател рамки. Ето защо Съдът не може да предвиди в полза на авторите нови права, които не са предвидени в Директива 2001/29, и следователно не може по този начин да разшири смисъла на понятието за разпространяване на оригинала на произведение или на негово копие извън вложения от общностния законодател смисъл.

39 Правомощие на последния е да измени, когато е необходимо, общностните правила за защита на интелектуалната собственост, ако смята, че действащата правна уредба не осигурява защитата на авторите в достатъчно голяма степен и че за използване като разглежданото в главното производство трябва да се предвиди предоставянето на разрешения от авторите.

40 По същите причини не може да се приемат доводите на Cassina, според които понятието за разпространяване на оригинала на произведение или на негово копие следва да се тълкува разширително, поради това че разглежданите в главното производство действия са осъдителни, тъй като притежателят на авторското право не е получил никакво възнаграждение за ползването на копия на негово произведение, за което се предвижда защита в законодателството на държавата-членка, в която са използвани копията.

41 Ето защо на първия въпрос следва да се отговори, че понятието за публично разпространяване по начин, различен от продажбата, на оригинала на произведение или негово копие по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29 включва единствено прехвърляне на собствеността върху този обект. Следователно сами по себе си нито публичното предоставяне за ползване на възпроизведени екземпляри от защитено с авторско право произведение, нито публичното излагане на посочените възпроизведени екземпляри, без всъщност да се предоставя възможност те да бъдат ползвани, може да представляват подобен вид разпространяване.

По втория въпрос

42 Тъй като Съдът отговаря отрицателно на първия въпрос, не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

По съдебните разноски

43 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Понятието за публично разпространяване по начин, различен от продажбата, на оригинала на произведение или негово копие по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество включва единствено прехвърляне на собствеността върху този обект. Следователно сами по себе си нито публичното предоставяне за ползване на възпроизведени екземпляри от защитено с авторско право произведение, нито публичното излагане на посочените възпроизведени екземпляри, без всъщност да се предоставя възможност да бъдат ползвани, може да представляват подобен вид разпространяване.

Подписи